

KORTE MEDEDELINGEN

Rijkswaterstaat in de bres voor de purperslak

36030

Dat het slecht gaat met de purperslak *Nucella lapillus* weet zo ondertussen al wel iedereen. In België is ze reeds lang verdwenen; in Nederland gaan de populaties zienderogen achteruit. Het gebruik van tributyltin (TBT) in scheepsverven is daar niet vreemd aan. Tegenover deze negatieve evolutie op het terrein staat een positieve evolutie in het overheidsdenken, vooral in Nederland dan. Rijkswaterstaat houdt zich al lang niet meer alleen met het bouwen van dijken en afsluitdammen bezig. De laatste jaren is er ook een ecologisch bewustzijn gegroeid. Dat komt vandaag onder meer tot uiting bij de opstelling van een plan tot herstel van de natuurwaarden in de Westerschelde, naar aanleiding van de toekomstige verdieping van de Westerschelde op vraag van de Vlaamse regering en bepaalde economische belangengroepen. Over het herstelplan op zich ga ik niet verder uitweiden. De discussies daarover zijn trouwens nog volop bezig. Eén van de zaken die wel duidelijk is, is dat Rijkswaterstaat, en dan vooral de Dienst Getijdewateren en het Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ) zich willen inzetten voor het behoud en de verhoging van de biodiversiteit in de estuaria en getijdenezones. Eén van de biota waarvoor zij speciale belangstelling hebben is de purperslak.

In 1988 reeds deed het Bureau Waardenburg op vraag van de Dienst Getijdewateren een onderzoek naar het voorkomen van *Nucella lapillus* (vooral gebaseerd op literatuurstudie), wat resulteerde in de brochure 'Purperslak (*Nucella lapillus*), ecologisch profiel (november 1988)'. Het is wel duidelijk dat de interesse voor deze soort vooral gegroeid is omdat het een goede TBT-indicator gebleken is. In de studie over de purperslak wordt het volgende aanbevolen: 'Overwogen zou kunnen worden om waar mogelijk en gewenst milieubouw toe te passen om geschikte leefomstandigheden te creëren voor het laten voortbestaan van een van elders aangevoerde populatie purperslakken. Aldus kan een meetnet worden verkregen om TBT-contaminatie te traceren'.

Van de Westerschelde was tot voor kort alleen Vlissingen als vindplaats bekend. Vrij verrassend vond men op 27 september 1990 nog een 10-tal levende exemplaren van *Nucella lapillus* in de jachthaven van Breskens, en wel op de kreukelberm-bestorting, direct boven de laagwaterlijn. Of deze populatie zich heeft kunnen handhaven dient nog te worden nagegaan.

In het kader van het onderzoeksplan voor herstel van de natuurwaarden in de Westerschelde zal het onderzoek met betrekking tot de purperslak worden verdergezet.

Bovenstaande informatie werd mij bereidwillig ter beschikking gesteld door ingenieur van Berchum van het RIKZ. De contacten met Rijkswaterstaat zullen verder worden uitgebouwd.

D. Wouters

Fair Isle : alle eilandbewoners in de bres voor bescherming zee 36031

Fair Isle is een Brits eilandje gelegen tussen de Orkney en Shetland-eilanden. Vorig jaar kreeg het de status van 'Special Protection Area' als gevolg van de Europese Vogelrichtlijn, vanwege zijn internationaal belangrijke kolonies zeevogels.

Op het eiland broeden zo'n 27.000 paar Noordse stormvogels, 1.100 paar gekuifde aalscholvers, 19.340 paar drieteenmeeuwen, 32.200 paar zeekoeten, 20.200 paar papegaaiduikers en 150 kleine jagers.

De zee die Fair Isle omringt speelt een cruciale rol in de traditionele eiland economie. Tevens vormen deze wateren waardevolle voedingsgronden voor de zeevogels van de Orkney's en Shetlands. De eilandbewoners zijn realistische mensen die het natuurbehoud een warm hart toedragen. Zij schatten het bestaande partnership tussen de eigenaars van het eiland - National Trust for Scotland - en het eilandbestuur naar waarde.

Alle belangengroepen zijn het erover eens dat de bescherming van de zee prioriteit heeft. De invloedrijke Royal Society for the Protection of Birds (RSPB) stelt Fair Isle dan ook als voorbeeld voor de rest van Groot-Brittannië.

D. Wouters

Heropening visvangst op zandaal bedreigt opnieuw ecologisch evenwicht op Shetlands 36032

Tijdens de jaren tachtig stierven vele duizenden jonge zeevogels op de Shetland eilanden de hongerdood bij gebrek aan zandaal in de kustwateren. Door jaren van overbevissing was de zandaal praktisch verdwenen. In 1991 verklaarde het Schotse Departement voor Landbouw en Visserij de visvangst op zandaal terecht voor gesloten. Sindsdien is er een lichte verbetering opgetreden in het zandaalbestand. Nu dreigt dit